

Hví er jørðin rund? 8. partur

*Seinast í novemburmánaði í fjór fóru teir fimm vinmenn-
inir Svein W. Rasmussen, Mass Hoydal, Magnus Samuel-
sen, Theodor E.D. Olsen og Dánial Hoydal at fjakka í
Suðuramerika og í Karibisku oyggjunum. Í seinasta parti
frættu vit m.a. um hús, borð, stólar o. a. úr einum - í
hesum sambandi - so sjaldsamum tilfari sum salti...*

Theodor E. D. Olsen
& Dánial Hoydal

Sol de Manana

Vit vóru farnir heilt tíðliga upp hendan morgunin fyri at siggja sólina rísa í kláru luftini í 5.000m hædd upp yvir geysarar og gul fjöll. Men enn betri var næstan, tá vit komu til eitt vatn, sum heitar keldur runnu oman til. Klokkan var ikki meira enn 7 um morgunin, og frostdøggin lá enn á svorðinum, tá vit blákaðu klæðini og varisliga smoygdu okkum niður í brennandi heita lókin, sum rann frá kelduni...

Aftaná at hava stríðst við bakandi oyðimørkir, ringar mat-, ves- og drekkivatns-umstøður fyri ikki at tala um "Soroche", hæddar-sjúkuna, sum hevur somu árin, sum kavarasjúkan

gjøgnum merg og bein. Vóru nakrantíð lekjandi keldur til, so var ein her.

Púra einsamallir á 5000 metrum, umgyrdur av berum fjøllum, vatni og flamingum, men annars ongum - púrt ongum. Uttan kvirru. Hetta var hæddarpunktið á túrinum - bæði so og so, sum onkur tók til.

Aftur í Bolivia

Eftir at hava verið tvær vikur í ríka landinum Chile og dusað okkum á strondum, í sivilisasjón og við reinför, vendu vit aftur til Bolivia. Vit tóku ein buss-túr, sum bar orð á sær fyri út í býin at hyggja okkum um. Her skuldi ongin jvi vera um, at hetta var miðdepilin í landinum, vildu ríkmenn við dýrum jakka-settum og gullringum víssa okkum um. Hesin býurin

á ferðini. Hann tók 9 tímar, men teir flugu avstað. Einasta, sum órógvði friðin á túrinum var - ikki steinpirrur á vegnum, sum vanligt, men - tendrarin í buksulumanum hjá Magnusi, sum brast av trýsti, tí vit vóru komnir upp í 4400m hædd! Lukkutíð, at hann lá uttarlaga í lummanum...

La Paz

Niðri í eini lægd lá hann og fjaldi seg fyr vandinum á háslættanum. La Paz, størsti byurin í Bolivia og virkandi høvuðstaðurin.

Tá vit høvdu slept gággunum á hotellinum, fóru vit út í býin at hyggja okkum um. Her skuldi ongin jvi vera um, at hetta var miðdepilin í landinum, vildu ríkmenn við dýrum jakka-settum og gullringum víssa okkum um. Hesin býurin

um jakka-settum og brúll-kremi í hárinum, sum varð rættað í heilum av fingrum ringdir við lokalum silvuri. Hann stóð í sterkari kontrast til skópussararnar, sum fuku um beinini á teimum fyri at biðja teir um at sleppa frammat.

Men handilsmennirnir her tyktust sleit ikki at varnast ta stóru rúgvuna av biddarakonum við smábørnum, sum rættu hondina fram, fyri at fáa teir at sleppa væl festu stáringini á dýrar sýnisgluggar. Tað var eisini týðiligt, at tær flestu av teimum høvdu uppgivið ríkmenninar og goymdu hondina til okkara, sum tær høvdu fingið eygað á longur uppi í brekkuni.

Carnaval

Vit komu beint upp undir carnavalið.

Fyrst fóru vit inn á dansku ambasaduna, sum er sett á stovn í býnum, eftir at Danmark hevur tikið Bolivia til sín sum móttakari av menningarhjálpi. Tað var stuttligt at lesa tíðindi úr danskum bløðum og frætta eitt sindur um støðuna heima, sum tá fyrst í februar var sera spent, fyri at siga sum var. Men vit

fingu ikki brúkt tíðina harin skilagott, og knappliga fór hon frá okkum og vit mátti fara, tí skrivstovnan stongdi. So var vikuskifti og Carnaval og alt var stongt inn til mikumorgunin.

Vit høvdu keypt atgongumerki við einum ferðalagi til Oruru í góðari tíð. Oruru er størsti festivalurin í Bolivia og kanska tann kendasti í Suðuramerika aftaná tann í Rio de Janeiro. Hetta er orsakað av, at hesin er ein indíánarafestivalur burturav orðvísni enn teir í Brasilía.

Øðrvísi, tað var hann. Í mun til Brasília fái eg av góðum grundum ikki svarað fyri, men hann var so sannaliga øðrvísi enn nakað, vit nakrantíð høvdu upplivað. Hetta er Ólavssøka fyri teir - bara nógvar ferðir stórrí. Men sjálvt hetta er ein lítið nektandi samanbering.

Her vóru 10.000 dansarar úr øllum landinum, sum hvør hevði sín egna búna. Sum oftast høvdu tey seymað hann sjálv og brúkt mánaðir til arbeiðið, fyri ikki at tosa um kostnaðin. Hetta var orðiligt carnival, har fjøldin varð øst saman í eitt, og gerandisdagurin var gloymdur í nakrar dagar. Gomul sum ung góvu seg yvir til rómín, og stættar- og mannarnir vóru gloymdir.

Tey kallaðu sjónleikin fyri Diablada. Tað var ein lög- in blandingur av forn- um

imyndum, pátrúgv og figgindamyndum úr gerandisdegnum.

Har vóru devlar og einglar, sum royndu at ræða hvønn annan burtur. Condorar, bjarnir og onnur heilag djór úr tí andinsku náttúruni, ljótir spaniolar - vit

Sólin skein, og hon fekk búarnar og fólkin inn í teimum at skína eisini. Aftaná hvørja gongu av dansarum kom eitt horn-orkester. Vit munnu hava sæð eini 4000 horn hendan dagin. Rættiliga ótrúligt, at so nóg horn kundu vera á

Tað sá út sum hav - ella kanska innlandsísir - tá tú leit út yvir saltið (í miðjuni hómast ein jeppur)

fingu at vita, at tað vóru teir báðir herviligastu conquistadorarnir Fernando Pizarro og Diego Almagro - sum gingu og veigjaðu við svørðunum og fingur nóg BU-róp eftir sær.

Teir prýðiligastu vóru tó fanarnir, og har var nóg til av teimum. Gamli kennigurin úr námumum í Potosi "El Tio" var so sannaliga eisini har. Upprunaliga var tað fyrri at bliðka devlarnar, so teir ikki skuldu revsa fólkin, at teir vóru heidraðir soleidis, men í dag mann tað tó heldur vera teir upplagdu møguleikarnir fyri at gera flottar draktir, sum fáa fólk til at velja fanarnar sum myndevni til sín búna.

Tá samanum kom, var tað tó bardagin millum tað góða og tað ónda, sum alt snúði seg um, og sjónleikurin endaði eisini við, at vermdareingilin hjá Oruru gjørdi endiliga av við høvuðsdevulin Belsebubb, sum gekk fremst og ornaði fyri øllum

Tá samanum kom, var tað tó bardagin millum tað góða og tað ónda, sum alt snúði seg um, og sjónleikurin endaði eisini við, at vermdareingilin hjá Oruru gjørdi endiliga av við høvuðsdevulin Belsebubb, sum gekk fremst og ornaði fyri øllum

Tá samanum kom, var tað tó bardagin millum tað góða og tað ónda, sum alt snúði seg um, og sjónleikurin endaði eisini við, at vermdareingilin hjá Oruru gjørdi endiliga av við høvuðsdevulin Belsebubb, sum gekk fremst og ornaði fyri øllum

Rómur og fómur

Vit fingur rómín at fola upp á kroppin í orðsins sanna týðningi. Ikki meira enn innkomnir um gyrðingina vóru vit oystir undir av vatnbumbum, vatnpistólum og skúmsprænarum. Tað var heilt greitt, at fyri tey var frøðin enn størri, um tú rakti ein turist.

Eftir einari løtu vóru vit so vátir av at ganga oman eftir høvuðsgøtuni sum upplegd mál hjá áskoðarunum, sum sótu framvið, at vit ikki lögdu í tað longur og fingur fatur í tí fyrsta dronginum, sum seldi skúmsprænarar og lögdu í vaðið...

einum stað í senn, hildu vit, sum triggir okkara hava spelt í GHM, men standurin á hornunum var so sanniliga eisini hareftir. Okkurt manglaði ventilar, okkurt var børt við klístrubandi, tey flestu høvdu stórar bukkur, og okkurt var enn tá á holi!

Vit komu heim gulir og grønir av litadum skúmi og høvdu enn tá so fílan karn, at vit fingur krim dagin eftir, men samdir um, at tað so sanniliga var vert tað.

Í La Paz byrjaði alt ikki rættiliga fyrr enn dagin eftir, men tá hildu vit okkum innandura allan dagin. Vit vóru mettir av skemtinum og høvdu ongan hug at oyðileggja okkum fleiri sett av klæðum...

Ensk cocablóð

Í La Paz funnu vit blaðið "Bolivian Times", sum varð givið út hvørja viku í býnum. Tað var gott at kunna lesa nokkur lokal tíðindi á einum skillegum máli aftur.

Tað ironiska við at ferðast, tá man ikki dugir málið nóg væl til at skilja avis-skrivingina er, at man, sjálvt um man ofta er mitt í rokinum, ikki veit, hvat hendir rúndanum seg. Tað kundi fyri tað verið borgarakriggi, uttan at vit vistu av tí.

Í Chile upplivdu vit einferð, at vit sótu fastir í einum býi og kundu ikki sleppa víðari. Vit fingur onga frágreiðing frá buss-feløgnum, annað enn at vegirnir vóru farnir. Ikki fyrr enn vit ringdu heim, fingur vit at vita, at tað hevði verið jarðskjálvti beint nordanfyri okkum, sum hevði oyðilagt allar

Vindurin hevði máað burtur av klettunum í oyðimørkini, so lógin skap stóðust av

hevur, ið nógvir feroingar kenna. Hon hevði plágað okkum við leysum livi, høvuðpinu, svøvnloysi og vantandi matarlysti. Men alt hetta hvarv sum dæg fyri sól, tá vit loraðu okkum niður í kurtaligu kelduna og hitan, sum fløvaði

hugurin, sum dreiv okkum upp í bussin. Hesaferð var tað heldur, at vit ikki høvdu nakran aðran møguleika, tí tokið, vit ætlaðu at taka, var hildið uppat at koyra.

Túrurin visti seg at vera tað reina luksus afturimóti tí, sum vit høvdu roynt fyrr

fekk Sucre til at likjast Nólsoyar bygð.

Samstundis bleiv munurin millum rík og fátøk meira sjónligur. Sucre hevði sín ríka universitetsundgóm, sum dæmði væl at ganga oman eftir gøtunum í finum skræddaraseymað-